

Niels Boje Groth og Christian Fertner (red.), *Stationsbyer i dag*, Realdania, 2013, 241 sider. ISBN 978-87-995617-8-0

De mange mindre byer i Danmark, der historisk blomstrede sammen med det voksende jernbanenet, er under hastig forandring. Stationen og rådhuset er lukket, samtidig med at handelslivet vakler og befolkningstallet falder. En ny bog, *Stationsbyer i dag*, beskriver situationen og peger på byernes potentialer.

I Danmark kan 250 byer med 1.000-5.000 indbyggere takke jernbanen for deres opkomst. *Stationsbyer i dag* sætter lup på denne særegne form for by. Det er byer, som havde fremgang gennem mange år, men som nu må tænke nyt på grund af sammenlægninger af kommuner og færre små butikker.

"Stationsbyerne er ikke i krise men må forandre sig, hvis de fortsat skal kunne tiltrække borgere og erhvervsliv. Vores bog peger på nogle muligheder,

som kun nogle få byer er i gang med, men som kan sikre fremtiden for mange flere", siger seniorforsker Niels Boje Groth, som har redigeret bogen.

Nye centre uden for bymidten

Bogen foreslår blandt andet, at fokus flyttes væk fra bymidter, der langsomt men sikkert tømmes for butikker og funktioner. I stedet kunne kræfterne bruges på at udvikle de nye centre i byernes boligområder: ved sportshaller, kulturhuse og supermarkeder. Bymidtenes rolle og udformning skal i det hele taget nytænkes.

"I Ørbæk oplever vi også, at de mindre butikker forsvinder fra midten, og senest har et supermarked meldt, at de vil købe den grund, kroen står på. Vi må gå nye veje, derfor synes jeg det er fint, at beboelse er blevet tilladt i bymidten. Jeg kunne også godt forestille mig, at vores kulturcenter, Ørbæk Midtpunkt, kunne indgå mere aktivt i byens udvikling, selvom det ligger i udkanten" siger formand Christian Alexandersen, Ørbæk Borgerforening.

En anden pointe i bogen er, at netop borgerforeninger og lignende netværk i stationsbyerne er afgørende for en stationsbys levedygtighed.

Brug for mere viden og nye løsninger

Det er Center for Strategisk Byforskning, som har udarbejdet bogen på Realdanias initiativ. Den filantropiske virksomhed vil med bogen øge vidensniveauet om stationsbyerne.

"Mange mindre stationsbyer har indtil for nylig været driftige erhvervs- og handelsbyer. Men forhold som kommunesammenlægninger, lukning af industrier og butikker betyder, at mange af de mindre stationsbyer har behov for at finde en ny rolle og selvforståelse i det fremtidige bymønster. Bogen viser blandt andet, hvordan stationsbyerne i oplandet til vækstområderne har en fremtid som gode boligbyer for børnefamilier, hvorimod stationsbyerne i yderområderne i højere grad kan blive gode bosætningsbyer for den ældre generation," siger projektleder Karen Skou, Realdania.

Bogen kan downloades gratis her: http://issuu.com/realdania.dk/docs/stationsby_mailvers/0 eller købes på følgende adresser i trykt udgave: Dansk Arkitektur Center, Strandgade 27B, 1401 København K, Arkitektskolen i Århus, Nørreport 16, 8000 Aarhus C eller Københavns Universitet (Frederiksberg): Thorvaldsensvej 40, 1871 Frederiksberg C samt Rolighedsvej 23, 1958 Frederiksberg C.

Mette L. Thøgersen